

Sygn. akt VIII GC 433/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant stażysta Paulina Woszczak

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko (...) spółce jawnej w D.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej (...) spółki jawnej w D. na rzecz powoda D. S. kwotę 37.099,61 zł (trzydziestu siedmiu tysięcy dziewięćdziesięciu dziewięciu złotych sześćdziesięciu jeden groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 czerwca 2014 r.;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 6062 zł (sześciu tysięcy sześćdziesięciu dwóch złotych) tytułem kosztów procesu;

IV nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 2220 zł (dwóch tysięcy dwustu dwudziestu złotych) tytułem kosztów sądowych, od których powód był zwolniony;

V nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego w punkcie I na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 11.655,55 zł (jedenastu tysięcy sześciuset pięćdziesięciu pięciu tysięcy pięćdziesięciu pięciu groszy) tytułem pozostałej części nieuiszczonych kosztów sądowych;

VI przyznaje pełnomocnikowi ustanowionemu dla powoda - adwokatowi Z. Ś. kwotę 7200 zł (siedmiu tysięcy dwustu złotych) podwyższoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sygnatura akt: VIII GC 433/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 11 czerwca 2014 roku D. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) w C. wniósł o wydanie nakazu zapłaty, zgodnie z którym (...) spółka jawna z siedzibą w D. ma zapłacić na jego rzecz kwotę 236.126,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu wraz z kosztami postępowania upominawczego, a w przypadku kierowania sprawy do postępowania zwykłego - o zasądzenie wyżej wymienionej kwoty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód powołał się na zawartą przez strony w dniu 12 sierpnia 2012 roku umowę, na mocy której jako wykonawca remontował elewację budynku głównego szpitala w C. oraz aneks nr (...) z dnia 14 sierpnia 2012 roku, ustalający wartość umowy łączącej strony na kwotę 411.600,00 zł brutto. Wskazał, że pozwany wystawił powodowi dwie faktury na kwotę 27060,41 zł tytułem kosztów wynajmu i transportu rusztowań niezbędnych do wykonania umówionych robót, a z powodu jego opieszałości i zbyt małych rusztowań doszło do opóźnień w wykonywaniu prac. Do momentu przejścia budowy przez pozwanego powód wykonał 90% całego zakresu umownego (poza przemurowaniem kominów, robotami ślusarskimi oraz instalacją odgromową), a zatem przysługuje mu wynagrodzenie w kwocie 140.315,75 zł brutto (411600 zł – należności opłacone w kwocie 184.660,00 zł brutto – koszty rusztowań 45.464,25 zł). Nadto wskazał, że wykonał roboty dodatkowe, nieujęte w przedmiarze robót – uzupełnienie ubytków w ścianach oraz wykucie i wstawienie nowych cegieł w elewacji – na łączną kwotę 52441,31 zł.

Nadto powód wskazał na wykonanie w okresie od 10 listopada 2012 roku do 15 lutego 2013 roku robót budowlanych w jednostce wojskowej w C. polegających na wykonaniu tynków i ułożeniu płytek gresowych wraz z cokolikami. Z czterech wystawionych przez powoda faktur, pozwana nie uregulowała faktury obejmującej ułożenie posadzki, datowanej na 16 lutego 2013 roku na kwotę 43369,80 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od pełnomocnictwa. Pozwana przyznała, że strony łączyła umowa o roboty budowlane z 12 sierpnia 2012 roku. Podniosła jednak, że powód był zobowiązany do wynajmu rusztowań oraz ich montażu i demontażu po zakończeniu robót, a przed zawarciem umowy dokonywał przedmiaru robót budowlanych, łącznie z określeniem i zabezpieczeniem odpowiedniej ilości rusztowań. Pozwana jako generalny wykonawca wynajęła rusztowania powodowi, który z tego tytułu został obciążony łączną kwotą 45464,25 zł, której nie zapłacił. Na skutek niewykonywania umowy przez powoda w dniu 7 lutego 2013 roku pozwana poinformowała powoda o zastępczym wykonywaniu części robót polegających na wykonaniu murów oporowych, instalacji odgromowej oraz dokonania przemurowania kominów, a następnie w dniu 9 maja 2013 roku o zastępczym wykonawstwie w pozostałym zakresie – części elewacji, części ścian z cegieł, tarasów i balustrad oraz krat w oknach. Powód nie wystawił faktur na kwotę dochodzoną pozwem. Pozwana zakwestionowała wykonanie podanego przez powoda zakresu robót i odesłała fakturę nr (...) z 20 listopada 2013 roku na kwotę 126875,75 zł bez jej zaksięgowania. Podniosła, że powód nie wskazał w pozwie sposobu kalkulacji większej liczby cegieł podlegających wymianie w elewacji szpitala oraz że nie otrzymała ona kosztorysu ofertowego z 4 lutego 2014 roku, a nadto nie został on zatwierdzony również przez inwestora.

Kolejno wskazała, że część z 656 m² posadzki w Jednostce Wojskowej C. była poprawiana i dokańczana przez pozwaną w trybie wykonania zastępczego, a koszty robocizny wyniosły kwotę 9600 zł. Nadto pozwana poniosła koszt montażu 24 sztuk drzwi wewnętrznych stalowych o łącznej wartości robocizny 5904 zł, którego nie wykonał powód. D. S. nie wykonał również malowania lamperii, rur kanalizacyjnych żeliwnych i grzejników ani nie obsadził stopni schodowych, jak również uszkodził natynkową instalację elektryczną. Pozwana odesłała powodowi fakturę nr (...) z 16 lutego 2013 roku bez jej księgowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umową zawartą 12 sierpnia 2012 roku w D. strony uzgodniły wykonanie przez powoda na rzecz pozwanej spółki robót budowlanych – remontu elewacji budynku głównego szpitala w C.. Wartość umowy została ustalona ryczałtowo na kwotę brutto 420000,00 zł (w tym 78536,58 zł podatku VAT), a termin wykonania całości prac ustalono na 90 dni od dnia przekazania placu budowy, tj. do dnia 31 października 2012 roku. Termin płatności ustalono na 30 dni od dnia doręczenia prawidłowo wystawionej faktury VAT za wykonane roboty po zatwierdzonym przez zamawiającego protokole odbioru końcowego.

W ust. 1-3 §9 umowy strony uzgodniły, że roboty dodatkowe wynikłe z decyzji organów nadzoru budowlanego lub w następstwie błędów lub zaniedbań wykonawcy zostaną wykonane przez wykonawcę bez dodatkowego wynagrodzenia w terminach wynikających z umowy, a roboty dodatkowe i zamienne lub nieprzewidziane, których potwierdzona przez zamawiającego konieczność wykonania wystąpi w toku realizacji przedmiotu umowy powód zobowiązany jest

wykonać przy zachowaniu tych samych stawek kalkulacyjnych, norm, parametrów i standardów po podpisaniu przez strony aneksu ustalającego zakres rzeczowy, finansowy i terminy wykonania. Wynagrodzenie to miało zostać ustalone kosztorysem powykonawczym potwierdzonym przez zamawiającego.

Dowód:

- umowa z 12.08.2012r. – k. 11-16;

Aneksem nr (...) z 14 sierpnia 2012 roku wartość umowy została ustalona na kwotę ryczałtową 411600,00 zł brutto (netto 334634,15 zł oraz 76965,85 zł tytułem podatku VAT). Nadto strony uzgodniły, że rozliczenie wynagrodzenia nastąpi na podstawie faktur częściowych wystawionych po wykonaniu robót oraz podpisaniu przez zamawiającego protokołu odbioru częściowego robót.

Dowód:

- aneks nr (...) z 14.08.2012r. – k. 18;

W przedmiarze robót wymieniono między innymi naprawę powierzchni murów przez wykucie uszkodzonych cegieł na głębokość 1/2 cegły i wstawienie nowych na zaprawie cementowej przy 3 ceglach w jednym miejscu w ilości 49 miejsc, jak również przemurowanie kominów z cegieł klinkierowych, prace blacharskie, ślusarskie oraz wykonanie opaski betonowej. Rysunek obiektu załączony do przedmiaru ujmował zjazd i taras szpitala.

Dowód:

- przedmiar robót – k. 19-25;

Tytułem wykonanych prac przy remoncie elewacji budynku głównego szpitala w C. D. S. wystawił następujące faktury VAT:

- nr (...) z 29.08.2012r. na kwotę 12300,00 zł brutto,

- nr (...) z 07.09.2012r. na kwotę 24600,00 zł brutto,

- nr (...) z 20.09.2012r. na kwotę 14760,00 zł brutto,

- nr (...) z 28.09.2012r. na kwotę 61500,00 zł brutto,

- nr (...) z 31.10.2012r. na kwotę 61500,00 zł brutto,

- nr (...) z 30.11.2012r. na kwotę 10000,00 zł brutto.

Faktury te, opiewające na łączną kwotę 184660,00 zł brutto (netto 150130,08 zł) zostały opłacone przez pozwaną.

Niesporne, a nadto faktury VAT – k. 26-31;

Wobec trudności z wynajmem przez powoda rusztowań niezbędnych do wykonania umówionych prac, pozwana zobowiązała się dostarczyć te rusztowania na koszt powoda. Montażem i demontażem rusztowań na zlecenie pozwanej zajmował się K. W.. Kilkakrotnie, pomimo wezwania do ich demontażu, nie mógł tego wykonać ze względu na konieczność dokończenia prac albo wykonania poprawek.

Pozwana w dniu 26 listopada 2012 roku wystawiła fakturę VAT nr (...) tytułem kosztów poniesionych za wynajem rusztowania z montażem i demontażem na obiekcie budynku szpitala w C. do umowy z 12.06.2012r. na kwotę 18403,84 zł brutto (14962,47 zł netto). Kolejną fakturę z tego samego tytułu opiewającą na kwotę 27060,41 zł brutto (22000,33 zł netto) pozwana wystawiła w dniu 13 lutego 2013 roku. Faktur tych powód nie zapłacił.

Dowód:

- zeznania świadka D. P. – k. 227-229 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 27.05.2015r. (k. 233);
- częściowo zeznania świadka R. S. –k. 268-271 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.09.2015r. (k. 276);
- zeznania świadka K. W. – k. 273-274 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.09.2015r. (k. 276);
- faktura VAT nr (...) z 26.11.2012r. oraz (...) z 13.02.2013r. – k. 32-33;
- ostateczne wezwanie do zapłaty skierowane przez powoda z 08.05.2014r. wraz z dowodem nadania – k. 44-45;

Pismem z 11 grudnia 2012 roku pozwana wezwała powoda do zakończenia prac informując równocześnie, że niedokończenie prac w terminie do 17 grudnia 2012 roku spowoduje zerwanie umowy i dokończenie prac przez pozwaną na koszt powoda. Pozwana wzywała powoda do dokończenia prac remontowych także pismem z 23 stycznia 2013 roku.

Dowód:

- pismo pozwanej z 11.12.2012r. – k. 34;
- pismo pozwanej z 23.01.2013r. – k. 101;

W dniu 15 grudnia 2012 roku powód przesłał pozwanej e-maila, w którym poinformował, że otrzymany przedmiar robót nie uwzględniał wymiany cegieł w murze, a jedynie w robotach dodatkowych uwzględniono przemurowanie 6 ościerzy od strony frontowej. Nie uwzględniono przemurowania 8 ościerzy od strony frontowej przy ilości przemurowanych – 8-10 sztuk na m2.

Dowód:

- e-mail powoda z 15.12.2012r. – k. 35;

Przy wykonywaniu przez powoda remontu elewacji z cegieł klinkierowych – po oczyszczeniu elewacji – okazało się, że ilość cegieł podlegających wymianie jest znacznie wyższa niż zakładane przez projektanta 147 sztuk. Strony nie podpisały aneksu do umowy ani też nie zawarły umowy o roboty dodatkowe, która obejmowałaby dodatkowe prace przy wymianie cegieł.

Pod datą 24 października 2012 roku w dzienniku budowy odnotowano, że „do dnia dzisiejszego” wymieniono ok. 1000 sztuk uszkodzonych cegieł. Pod datą 21 listopada 2012 roku kierownik budowy odnotował, że okres prac należy wydłużyć wobec „czasu potrzebnego na pozyskanie odpowiednich cegieł na wykonanie wymiany w reszcie cegieł uszkodzonych – ok. 1500 sztuk”. We wpisie dokonanym pod tą samą datą (pozycja nr 3) stwierdzono konieczność wymiany kolejnych ok. 300 sztuk cegieł klinkierowych. Pod datą 9 stycznia 2013 roku w dzienniku budowy odnotowano, że wykonano wymianę ok. 2000 sztuk cegieł na elewacji wobec 150 sztuk ujętych w przedmiarze.

Łączna wartość prac wykonanych przez powoda przy naprawie powierzchni murów przez wykucie uszkodzonych cegieł i wstawieniu 2000 nowych (przy ilości 3 cegieł w jednym miejscu) wyniosła 16843,21 zł i dotyczyła 666,7 miejsc (wobec zakładanych w przedmiarze 49 miejsc), a wartość robót ponad ilość objętą przedmiarem wyniosła 15771,36 zł netto.

Dowód:

- zeznania świadka M. C. – k. 224-227 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 27.05.2015r. (k. 233);
- strona 3 tomu II dziennika budowy nr (...);

- strona 5 tomu II dziennika budowy nr (...);
- strona 6 tomu II dziennika budowy nr (...);
- strona 9 tomu III dziennika budowy nr (...);
- opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. M. S. z 08.04.2016r. – k. 297-321 wraz z załącznikami na k. 322-345;

D. S. realizując zawartą z pozwaną umowę remontu elewacji szpitala nie wykonał wymienionych w przedmiarze: przemurowania 2 kominów, odtworzenia opaski oraz rusztowań.

Niesporne

Powód z umówionych prac przy remoncie elewacji szpitala wykonał:

- 100% prac: przy naprawie powierzchni murów przez wykucie uszkodzonych cegieł na głębokość 1/2 i wstawienie nowych na zaprawie cementowej przy ilości 3 cegieł w jednym miejscu (5 d.1) - w ilości 666,7 miejsc oraz prac przy montażu rur spustowych okrągłych o średnicy 12cm z blachy ocynkowanej
- 80% prac przy obróbce przy szerokości w rozwinięciu ponad 25cm z blachy z cynku (31 d.4)
- 74% prac: przy czyszczeniu ściernym lub chemicznym murów gładkich (1.d.1), wykuciu starych spoin na zaprawie cementowo-wapiennej murów z cegły zabytkowej (2d.1), naprawie starych murów za pomocą tynków renowacyjnych T., tynki wykonywane ręcznie; dwukrotnym odsoleniu ścian o powierzchni ponad 5m² (3d.1) oraz impregnacji elewacji – smarowaniu dwukrotnym powierzchnie tynków (4 d.1)
- 60% prac: przy uzupełnianiu ubytków w cegle (6 d.1), spoinowaniu murów i sklepień gładkich z cegły zabytkowej z przygotowaniem zaprawy (7 d.1), impregnacji elewacji metodą natryskową dwukrotnie (8 d.1), przy przygotowaniu podłoża pod wykonanie tynków renowacyjnych – usunięciu z muru odpadającego tynku (9 d.1), przygotowaniu podłoża pod wykonanie tynków renowacyjnych – naprawie podłoża i wypełnieniu spoin (10 d.2), przygotowaniu podłoża, hydropiaskowaniu podłoża betonowego malowanego (11 d.2), naprawie starych murów za pomocą tynków renowacyjnych T., tynki wykonane ręcznie, dwukrotnym odsoleniu ścian o powierzchni ponad 5m² (12 d.2), przy wykonaniu tynków renowacyjnych T. wykonywanych ręcznie – jednowarstwowo (13 d.2), przy pracach wykończeniowych przy tynkach renowacyjnych – gruntowaniu powierzchni (14 d.2), dwukrotnym malowaniu tynków renowacyjnych (15 d.2), usunięciu z muru odpadającego tynku (16 d.3), naprawie podłoża i wypełnieniu spoin na podłożu tynku renowacyjnego (17 d.3), oczyszczeniu mechanicznym i zmyciu podłoża przed ociepleniem metodą lekką-mokrą (18 d.3), wykonaniu tynków renowacyjnych T. (19 d.3), gruntowaniu powierzchni tynków (20 d.3), malowaniu dwukrotnym tynków renowacyjnych (21 d.3), uzupełnianiu ubytków w drewnie lub naprawie zniszczonych części – powierzchnia płaska do 0,25m² (22 d.3), uzupełnianiu ubytków w drewnie lub naprawie zniszczonych części – powierzchnia płaska do 0,5m² (23 d.3), gruntowaniu drewna (24 d.3), szpachlowaniu i szlifowaniu powierzchni uprzednio zagruntowanych – po raz pierwszy (25 d.3), wymianie podsufitek z desek grubości 25mm (26 d.3), trzykrotnej impregnacji grzybobójczej desek i płyt metodą smarowania preparatami solowymi (27 d.3), malowaniu elementów drewnianych farbami transparentnymi (28 d.3)
- 50% przy naprawie rynien półokrągłych i skrzyniowych z blachy ocynkowanej w odcinkach o długości do 0,5m (29 d.4)
- 0% przy ręcznym rozebraniu podbudowy betonowej o grubości 12 cm (32 d.5).

Łączna wartość faktycznie wykonanych przez powoda prac przy remoncie elewacji budynku głównego szpitala w C.
 - z uwzględnieniem wykonania przez powoda 50% prac przy naprawie rynien półokrągłych i skrzyniowych z blachy

ocynkowanej (29 d.4) o wartości 752,15 zł oraz 80% prac przy obróbkach przy szerokości w rozwinięciu ponad 25 cm z blachy z cynku (31 d.4) o wartości 13327,03 zł netto wyniosła – 214.955,84 zł netto.

W kwocie tej mieści się również wykonanie przez powoda nieprzewidzianych w umowie stron robót obejmujących naprawę powierzchni murów przez wykucie uszkodzonych cegieł na głębokość 1/2 cegły i wstawieniu nowych na zaprawie cementowej przy ilości 3 cegieł w jednym miejscu (łącznie 618 miejsc (667-49 miejsc uwzględnionych w przedmiarze)) o wartości 15771,36 zł netto.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. M. S. z 08.04.2016r. – k. 297-321 wraz z załącznikami na k. 322-345;

- ustne wyjaśnienie opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. M. S. złożone na rozprawie w dniu 023.08.2016r. – k. 373-377 wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 378;

- przedmiar robót – k. 19-25;

- zeznania świadka M. C. – k. 224-227 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 27.05.2015r. (k. 233);

- zeznania współnika pozwanej P. P. – k. 282 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 04.11.2015r. na k. 286;

Pismem z 7 lutego 2013 roku pozwana poinformowała powoda o przejęciu wykonania murów oporowych, instalacji odgromowej oraz dokonania przemurowania kominów. Prace te wykonały dla pozwanej inne podmioty. D. P. tytułem wykonania instalacji odgromowej wystawił pozwanej rachunek nr (...) w dniu 6 marca 2013 roku na kwotę 5000 zł oraz tytułem wykonania murów oporowych rachunek nr (...) z 21 maja 2013 roku na kwotę 17000 zł.

Pozwana otrzymała również fakturę VAT nr (...) z 15 lutego 2013 roku na kwotę 7995 zł, obejmującą montaż i demontaż rusztowań, rozebranie blachy dachu, rozebranie kominów oraz murowanie kominów i wykonanie opierzeń oraz fakturę VAT nr (...) z 30 kwietnia 2013 roku na montaż rusztowania na kwotę 3296,40 zł, jak również rachunek nr (...) z 23 maja 2013 roku na kwotę 2760,00 zł za „ułożenie kostki brukowej na terenie szpitala w C.”.

Dowód:

- pismo pozwanej z 07.02.2013r. wraz z dowodem nadania – k. 103-103v;

- faktura VAT nr (...) – k. 110;

- faktura nr (...) z 30.04.2013r. – k. 112;

- rachunek nr (...) z 23.05.2013r. wraz z potwierdzeniem przelewu – k. 117-118;

Pismem z 9 maja 2013 roku pozwana poinformowała powoda, że w związku z brakiem zakończenia prac zgodnie z umową, wykona wszystkie prace w celu dokończenia zadania, a poniesionymi z tego tytułu kosztami obciąży powoda.

Dowód:

- pismo z 09.05.2013r. wraz z dowodem nadania – k. 104-104v;

Powód oszacował w kosztorysie ofertowym sporządzonym 4 lutego 2014 roku, że koszt ostrożnego wykucia z muru uszkodzonych cegieł i wstawienia nowych (1617 sztuk) oraz uzupełnienia ścian i spoinowania murów gładkich z cegły gotyckiej wyniósł 52441,31 zł.

Dowód:

- kosztorys ofertowy powoda z 04.02.2014r. – k. 36-40;

W piśmie z 9 sierpnia 2013 roku skierowanym do pozwanej powód wskazał, że wykonał 85% całego zakresu umownego. W piśmie z 11 września 2013 roku powód ponownie wskazał, że wykonał 85% robót.

Dowód:

- pismo powoda z 09.08.2013r. wraz z dowodem nadania – k. 41-42;

- pismo powoda z 11.09.2013r. – k. 43;

W dniu 8 maja 2014 roku powód skierował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty, w którym ocenił zaawansowanie wykonanych przez niego robót na 90% zakresu umownego oraz określił należne, a niewypłacone dotychczas wynagrodzenie na kwotę 140315,75 zł brutto. Równocześnie wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 52.441,31 zł tytułem robót dodatkowych związanych z uzupełnieniem ubytków w ścianach budynku głównego szpitala w C. oraz kwoty 43.369,80 zł tytułem faktury VAT nr (...) z 16 lutego 2013 roku za prace posadzkowe w Jednostce Wojskowej C..

Dowód:

- ostateczne wezwanie do zapłaty skierowane przez powoda z 08.05.2014r. wraz z dowodem nadania – k. 44-45;

W dniu 11 grudnia 2012 roku powód złożył pozwanej ofertę wykonania tynków wraz z przygotowaniem podłoża, malowaniem w kolorze białym, osadzeniem stolarki drzwiowej oraz ułożeniem płytek gresowych wraz z cokolikami oraz przygotowaniem podłoża (wraz z materiałem przy cenie płytki 15 zł/m²) na kwotę 110000 zł netto. Wobec ustnego zaakceptowania powyższej oferty przez P. P. powód przystąpił do prac posadzkarskich i tynkarskich w piwnicach Jednostki Wojskowej w C..

Dowód:

- oferta powoda z 11.12.2012r. – k. 46;

- zeznania świadka R. S. – k. 268-271 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.09.2015r. (k. 276);

- zeznania współnika pozwanej P. P. – k. 282-285 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 04.11.2015r. – k. 286;

Tytułem wykonania prac tynkarskich w jednostce wojskowej C. D. S. wystawił trzy faktury VAT:

- nr (...) z 10.12.2012r. na kwotę 21525,00 zł brutto (17500,00 zł netto),

- nr (...) z 19.12.2012r. na kwotę 45990,00 zł brutto (13000,00 zł netto),

- nr (...) z 31.12.2012r. na kwotę (...),00 z brutto (26000,00 zł netto) – zapłacone przez pozwaną,

a ponadto w dniu 16 lutego 2013 roku wystawił fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 43369,80 zł brutto (35260,00 zł netto) tytułem „prac posadzkowych JW C. pozycje kosztorysu 8, 9, 10 bez kosztu płytek” w ilości 656,00 m². Tej faktury pozwana nie opłaciła.

Niesporne, a nadto:

- faktury VAT wystawione przez powoda tytułem prac w JW C. – k. 47-50;

W ramach prac remontowych w Jednostce Wojskowej w C., którymi z ramienia powoda zajmował się jego ojciec R. S., powód wykonywał prace tynkarskie i posadzkarskie w piwnicach. Pomieszczenia piwnic JW były od siebie oddzielone i posiadały osobne wejścia. Pod koniec wykonywania prac w głównej części piwnicy R. S. dowiedział się,

że do wykonania zostało jeszcze pomieszczenie z drugiej strony, do którego wcześniej nie wchodził. R. S. odmówił wykonania tynków i posadzek w tej części piwnicy i zrezygnował z dokończenia pozostałych prac.

Pracownicy powoda (w tych pomieszczeniach, w których wykonywali prace) zbili tynk, zagruntowali ściany oraz położyli pierwszą warstwę tynku maszynowego. Wykonano również demontaż instalacji elektrycznej (bez ponownego montażu). Ponadto wykonali większą część posadзки w tych pomieszczeniach. Na części podłogi brakowało fug, nie położono docinanych płytek przy ścianach oraz cokolików. Powód nie osadził również drzwi oraz nie pomalował lamperii; nie wygładził również tynku oraz nie pomalował ścian na biało.

Montaż drzwi w Jednostce Wojskowej oraz malowanie lamperii i przygotowanie pod malowanie ścian i sufitów wykonał na zlecenie pozwanej M. W.. Uzupełniał również brakujące płytki i fugi w tej części piwnicy, w której prace wykonał powód. Tytułem montażu drzwi w piwnicy w budynku Jednostki Wojskowej w C. M. W. w dniu 27 lutego 2013 roku wystawił pozwanej fakturę vat nr (...) na kwotę 5904,00 zł brutto. Tytułem obróbki drzwi, malowania lamperii oraz prac poprawkowych piwnicy w budynku Jednostki W. w C. M. W. wystawił pozwanej fakturę nr (...) w dniu 29 marca 2013 roku na kwotę brutto 9840,00 zł brutto.

Gładzenie tynku oraz malowanie ścian zostało wykonane przez D. P.. D. P. wystawił pozwanej rachunek nr (...) z 12.04.2013r. na kwotę 3000,00 zł tytułem wykonania prac poprawkowych w budynku nr (...) Jednostki Wojskowej w C.. W części piwnicy, co do której powód odmówił wykonania posadзки, wykonał również prace posadzkarskie, za które wystawił rachunek nr (...) z 28.02.2013r. na kwotę 9600,00 zł tytułem położenia płytek w piwnicy budynku nr (...) Jednostki Wojskowej w C..

Dowód:

- zeznania świadka D. P. – k. 227-229 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 27.05.2015r. (k. 233);
- zeznania świadka M. W. – k. 229-230 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 27.05.2015r. (k. 233);
- częściowo zeznania świadka R. S. – k. 268-271 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.09.2015r. (k. 276);
- zeznania świadka W. R. – k. 271-272 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.09.2015r. (k. 276);
- zeznania świadka W. S. – k. 272-273 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.09.2015r. (k. 276);
- zeznania świadka M. R. – k. 278-279 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 04.11.2015r. (k. 286);
- częściowo zeznania powoda D. S. – k. 280-282 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 04.11.2015r. (k. 286);
- częściowo zeznania współnika pozwanej P. P. – k. 282-285 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 04.11.2015r. (k. 286);
- rachunki D. P. nr (...) oraz (...) wraz z potwierdzeniami przelewu – k. 173-176;
- faktura VAT M. W. nr (...) i (...) wraz z potwierdzeniami przelewu – k. 177-180;

Powód w ramach prac w Jednostce Wojskowej w C. wykonał:

- 69% prac związanych z układaniem posadзки płytkowej o powierzchni 582,85m², przy płytkach w rozmiarze 30x30cm o wartości 18976,91 zł,
- 100% prac przy: zrywaniu posadзки (2458,11 zł), odbiciu tynków wewnętrznych na ścianach, filarach i pilastrach (8025,25 zł) oraz odbiciu tynków wewnętrznych z zaprawy wapiennej na stropach płaskich, belkach, biegach i spocznikach schodów ponad 5m² o wartości 535,76 zł, przy wykonywaniu ręcznym tynków wewnętrznych na ścianach

i słupach (16153,26 zł), przy wykonywaniu ręcznym tynków na stropach i podciągach (12024,88 zł) oraz przy demontażu drzwi o masie do 50 kg o wartości 995,33 zł

- 0% przy wykonaniu cokoliczków płytkowych z płytek 20x20cm (cokoliki 10cm).

Wartość robót wykonanych przez powoda w Jednostce Wojskowej w C. wyniosła ogółem 64009,50 zł netto (78.731,68 zł brutto).

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. M. S. z 08.04.2016r. – k. 297-321 wraz z załącznikami na k. 322-345;

- ustne wyjaśnienie opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. M. S. złożone na rozprawie w dniu 023.08.2016r. – k. 373-377 wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 378.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie powoda obejmowało trzy elementy składowe: pozostałą część należności za prace remontowe elewacji szpitala w C., zapłatę za dodatkowe roboty w postaci wymiany cegieł ponad ilość 49 miejsc przewidzianą w przedmiarze robót oraz wynagrodzenie za prace tynkarskie i posadzgarskie wykonane w Jednostce Wojskowej w C..

Stanowisko pozwanej odnośnie robót wykonanych przez powoda przy remoncie elewacji szpitala w C. sprowadzało się do zakwestionowania zakresu wykonanych przez niego prac oraz zarzutu braku faktur na dochodzoną pozewem kwotę. Pozwana zaprzeczyła również, by powód ułożył 656m² posadzki w Jednostce Wojskowej w C. i podniosła, że zmuszona była do wykonania zastępczego części prac powierzonych powodowi, jak również do dokonania wielu poprawek.

Stan faktyczny stanowiący podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o niebudzące wątpliwości co do autentyczności dokumenty w postaci umowy, aneksu, oferty, faktur, rachunków, pism stron. Nadto, ustaleń dokonano w oparciu o zeznania świadków oraz powoda D. S. i współnika pozwanej P. P., a przede wszystkim w oparciu o opinię biegłego z zakresu budownictwa mgr inż. M. S.. Zeznania M. C., D. P. i M. W. Sąd uznał za wiarygodne co do ogólnego zakresu robót wykonanych przez powoda w szpitalu, dokończenia tych prac przez innych wykonawców oraz co do prac niewykonanych przez powoda w Jednostce Wojskowej w C., jak również co do okoliczności, w których powód zaprzestał dalszych prac w tym budynku. Za wiarygodne, co do zasady, Sąd uznał zeznania M. R. i W. R. – pracowników powoda – którzy opisali powierzony im przez powoda zakres prac. W świetle pozostałego materiału dowodowego zeznania te nie mogły stanowić podstawy do ustalenia ilości wykonanej przez powoda pracy. Zeznania K. W., który na zlecenie pozwanej montował i demontował rusztowania przy remoncie szpitala w C. okazały się wiarygodne i na ich podstawie Sąd uznał, że rusztowania te nie były przestawiane z powodu niedokończenia przez powoda prac w danym miejscu bądź też konieczności wykonania poprawki. Zeznania W. S. Sąd uznał za wiarygodne, niemniej za istotne uznano jedynie potwierdzenie, że piwnice Jednostki Wojskowej były od siebie oddzielone i nie było pomiędzy nimi przejścia.

Z kolei zeznania świadka R. S. okazały się wiarygodne jedynie w części, w jakiej korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym. W szczególności Sąd – wobec odmiennego stanowiska stron oraz zeznań pozostałych przesłuchiwanych osób – nie dał wiary świadkowi co do tego, że wykonanie kominów, tarasu oraz zjazdu nie było objęte przedmiarem, jak również że firma powoda wykonała obróbki blacharskie. W zakresie prac wykonywanych w Jednostce w C. Sąd nie dał wiary świadkowi co do tego, że wykonane zostały wszystkie prace (w tym malowanie). W świetle zeznań K. W. za niewiarygodne uznano również zeznania świadka dotyczące przyczyn niewykonania części prac na elewacji szpitala.

Zeznania powoda oraz przesłuchanego w charakterze współnika pozwanej P. P. Sąd miały jedynie pomocnicze znaczenie, uznano je wiarygodne w zakresie, w jakim pokrywały się one z pozostałym materiałem dowodowym.

Za wiarygodną i należycie uzasadnioną uznano również opinię biegłego z zakresu budownictwa M. S., który wariantowo, na podstawie twierdzeń stron co do zakresu wykonanych prac oraz przy przyjęciu stawek rynkowych, wyliczył wartość prac wykonanych przez powoda dla pozwanej. Poza opisanymi powyżej korektami wyliczeń dokonanych przez biegłego Sąd nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania tej opinii. W szczególności biegły szeroko omówił znajdujący się w sprawie materiał i wskazał podstawy, na których oparł swoje wyliczenia. Zastosowane metody wyliczeń, przyjęte przez biegłego wartości jednostkowe oraz wyliczenia dotyczące powierzchni ścian i podłóg w Jednostce w C. nie budziły wątpliwości Sądu. Ponownie przy tym należy podkreślić, że wobec zakwestionowania przez pozwaną wykonania przez powoda części prac, Sąd swoje ustalenia poczynił w oparciu o niższą wartość wycenionych robót.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego zakresu chemii budowlanej w celu sprawdzenia sposobu wykonania tynków przez powoda. Niewątpliwie – co wynika z wyjaśnień biegłego M. S. – celem wydania takiej opinii niezbędne byłoby pobranie próbki tynku w celu jej zbadania, a zatem wykonanie prac niszczących. Podobnie rzecz ma się z badaniem wykonania impregnacji cegieł. Zarówno szpital w C., jak i Jednostka Wojskowa w C. znajdują się w posiadaniu podmiotów trzecich, co ze względu na charakter i sposób przeprowadzenia wnioskowanego dowodu – uniemożliwiało jego uwzględnienie.

Podstawę prawną roszczenia powoda o zasądzenie kwoty 140.315,75 zł tytułem wykonanych przez niego prac przy remoncie elewacji szpitala w C. stanowi przepis art. 647 k.c. , zgodnie z którym przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że powód nie przedstawił dokumentów, które potwierdzałyby wykonanie przez niego umówionych prac – czy to w całości, czy też w części. W szczególności brak jest jakiegokolwiek dokumentu w oparciu o który możliwe byłoby ustalenie – zgodne z żądaniem pozwu –90% zaawansowania prac po stronie powoda. Niewątpliwie było przy tym, że powód ostatecznie nie ukończył wszystkich prac objętych umową z 12 sierpnia 2012 roku. Przyznał między innymi, że nie przemurował kominów, nie zamontował ponownie instalacji odgromowej oraz nie wykonał murów oporowych, a jedynie fundamenty pod nie. Nadto wskazał, że z tarasu jedynie zdjął płytki. Potwierdził to częściowo również ojciec powoda – R. S., według którego przebudowa tarasu miała być dodatkową robotą, podobnie jak mury oporowe i zjazd oraz przemurowanie kominów. Niewykonanie części umówionych prac przez powoda znalazło swoje odzwierciedlenie również w zeznaniach świadków; M. C. (kierownik budowy) wskazał, że powód nie wykonał także obróbek blacharskich z rynnami, tarasu, ściany oporowej oraz prac związanych ze zjazdem, które to prace ostatecznie wykonała pozwana. Powyższe fakty potwierdziły również zeznania D. P. – syna P. P. (wspólnika pozwanej). Poza zeznaniami tego świadka, również przedłożone przez niego rachunki potwierdzają, że zakres wykonanych przez niego prac pokrywa się z zakresem prac, których nie wykonał powód.

Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. W myśl tej zasady w przedmiotowej sprawie to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie w określonej wysokości, a zatem również ciężar wykazania, że wykonał on prace, za które domaga się zapłaty. Wobec braku dowodów z dokumentów, które jednoznacznie potwierdzałyby zakres wykonanych przez powoda prac, jak również wobec zeznań świadków i samych stron - wskazujących na niewykonanie przez powoda części prac objętych umową z 12 sierpnia 2012 roku, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa celem ustalenia wartości rzeczywiście wykonanych przez powoda robót przy remoncie elewacji budynku głównego szpitala w C..

Podczas oględzin budynku szpitala z udziałem biegłego strony sporu również nie uzgodniły wspólnego stanowiska co do zakresu wykonanych przez powoda prac, a w konsekwencji biegły dokonał szacunkowego zestawienia wartości zrealizowanych przez powoda robót, przy uwzględnieniu procentowego wykonania objętych przedmiotem prac w dwóch wersjach – według powoda (który wskazywał na 100% wykonanych prac za wyjątkiem rozebrania podbudowy

betonowej) i według pozwanego, który ilość wykonanych przez powoda prac szacował przeważnie na 60% bądź 74%. Mając na uwadze to, że to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia wykonanego przez niego zakresu prac, jak również brak jakichkolwiek dowodów na to, że powód wykonał powierzone mu prace w stopniu wyższym, niż wskazywała to pozwana, Sąd nie mógł uwzględnić twierdzeń powoda co do wykonania prac przy remoncie szpitala w 100%. Powyższe byłoby nieuzasadnione również w świetle zeznań wskazanych wyżej świadków oraz przedłożonych przez pozwaną dokumentów, które jednoznacznie potwierdzają, że pierwotnie powierzone powodowi prace zostały ostatecznie wykonane przez inne podmioty. W konsekwencji Sąd, opierając się o wskazywaną przez biegłego wariantowo wartość szacunkową robót wykonanych przez powoda, za podstawę rozstrzygnięcia przyjął niższą kwotę wskazywaną przez biegłego. Kwota ta stanowiła odzwierciedlenie zakresu prac wykonanych przez powoda, których wykonanie potwierdzała również pozwana.

W ocenie Sądu biegły prawidłowo i zgodnie ze zleceniem ustalił również wartość wykonanych przez powoda prac według stawek cen rynkowych. Brak było przy tym podstaw do uwzględnienia zarzutów pozwanej co do zawyżenia stawek przyjętych przez biegłego (stawek jednostkowych robót). Pozwana wskazywała, że przyjęte przez biegłego stawki są zawyżone w stosunku do wartości przyjętej w ofercie składanej przez pozwanego inwestorowi (w odniesieniu do robót ujętych w pozycjach 4 d.1, 5 d.1, 8 d.1, 11 d.2, 13 d.2, 15 d.2, 19 d.3, 23 d.3 i 26 d.3). Pozwana nie przedłożyła jednak do akt sprawy żadnych dokumentów, które wskazywałyby na wysokość stawek zastosowanych w umowie pomiędzy pozwaną a inwestorem.

Częściowo uzasadnione okazały się natomiast zarzuty pozwanej dotyczące ustalenia przez biegłego wykonania przez powoda 100% robót opisanych w pozycji 29 d. 4 i 31 d.4. W zarzutach do opinii pozwana wskazała, że jej zdaniem roboty polegające na naprawie rynien półokrągłych i skrzyniowych powód wykonał jedynie w 50%. Sąd zwrócił uwagę, że biegły w ustnych wyjaśnieniach wskazał, że przyjął 100% zaawansowania tych prac ze względu na brak oświadczeń stron (składanych przy oględzinach), zaś na 50% wykonanie tych prac wskazywał w swoich zeznaniach P. P. (k. 282), co nakazywało uwzględnienie zastrzeżeń pozwanej w powyższym zakresie.

W zakresie prac ujętych w pkt 31 d.4 (obróbki przy szerokości w rozwinięciu) pozwana w swoich zastrzeżeniach wskazała na 80% stopień zaawansowania tych prac. Wobec niewykazania wykonania prac w 100% przyjęto stanowisko pozwanej w tym zakresie. Wskutek tego obliczoną przez biegłego wartość robót wykonanych przez powoda – 219.039,75 zł netto Sąd pomniejszył o wartość 50% robót wskazanych w pozycji 29 d.4 (tj. o 752,15 zł) oraz o wartość 20% robót wskazanych w pozycji 31 d.4 (tj. o 3331,76 zł (16658,79zł-13327,03zł)).

Od obliczonej w powyższy sposób wartości netto robót wykonanych przez powoda (214.955,84 zł) sąd odjął wartość netto faktur opłaconych przez pozwaną (150.130,08 zł) oraz wartość netto kwoty należnej pozwanej z tytułu najmu rusztowań (36.962,80 zł z dwóch faktur). Uzyskaną w ten sposób kwotę 27.862,96 złotych należało zasądzić na rzecz powoda. Należna z powyższego tytułu kwota – ze względu na niewystawienie przez powoda faktury VAT na żądaną przez niego należność z tytułu prac przy remoncie szpitala, nie obejmuje podatku od towaru i usług.

Ze względu na ujęcie przez biegłego wartości robót wykonanych przy wymianie cegieł w łącznej wartości robót wykonanych przez powoda (w kwocie 214.955,84 zł) brak było podstaw do zasądzenia odrębnie należności z tego tytułu. Co do zasady, żądanie powoda w powyższym zakresie okazało się uzasadnione. Pomimo niezawarcia odrębnego porozumienia i aneksu do umowy pozwana nie kwestionowała tego, że ilość cegieł podlegających wymianie istotnie przekraczała wcześniej umówioną i zawartą w przedmiarze ilość, jak również że okoliczności tej nie można było wcześniej przewidzieć. Potwierdzały to również zeznania świadka M. C..

Sąd uznał, że biegły z zakresu budownictwa prawidłowo ustalił ilość wymienionych przez powoda cegieł na 2000. Powód kwestionował tę wartość wskazując, że została ona zaniżona o kolejne 800 cegieł. W ocenie Sądu, w świetle treści dziennika budowy, zastrzeżenia te były nieuzasadnione. Po pierwsze, w ostatnim wpisie dotyczącym tej kwestii z 9 stycznia 2013 roku odnotowano przyjętą przez biegłego ilość cegieł podlegających wymianie; po drugie brak jest w dzienniku budowy, czy też w innych dokumentach jakiegokolwiek adnotacji o odrębnym traktowaniu i liczeniu cegieł wymienianych w ościeżach okiennych. Sam fakt trzykrotnego odnotowania w dzienniku budowy szacunkowej ilości

cegłel podlegających wymianie, bez jednoznacznego wskazania, że wskazana ilość 1500 sztuk nie zawiera w sobie wcześniej wymienionej ilości ok. 1000 sztuk cegłel, w świetle kolejnego zapisu dziennika, nie jest wystarczający do uwzględnienia zastrzeżeń powoda.

Pozwana z kolei kwestionowała przyjęcie przez biegłego wartości nowych cegłel w cenie jednostkowej, podczas gdy cegłel używane do wstawiania w miejsce uszkodzonych pochodziły z rozbiórki murów. Stanowisko pozwanej nie miała jednak dla ustalenia wartości wykonanych przez powoda robót w tym zakresie istotnego znaczenia. Biegły wyjaśnił bowiem, w przypadku przyjmowania wartości robót z uwzględnieniem cegłel z rozbiórki należałoby doliczyć również koszty jej oczyszczenia, których nie było przy przyjęciu cegłel nowej; ponadto przyjął w swoich wyliczeniach wartość cegłel standardowej, nie zaś stylizowanej. Ostatecznie, końcowa wartość wykonanych przez powoda prac przy wymianie cegłel, niezależnie od ich pochodzenia znajdowałaby się na tym samym poziomie (16843,21 zł netto - uwzględniając zarówno cegłel ujęte w przedmiarze, jak i wymienione dodatkowo). Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego celem wyliczenia wartości wykonanych przez powoda prac z uwzględnieniem faktu pochodzenia cegłel z rozbiórki.

Nadmienić również należy, odnosząc się do zarzutów pozwanej dotyczących różnicy pomiędzy projektem a wykonaniem robót przez powoda, że wobec braku adnotacji w dzienniku budowy o odstępstwach od projektu przyjąć należało, że umówione roboty wykonano zgodnie z projektem.

Podstawę prawną roszczenia powoda w omawianym zakresie stanowił art. 405 k.c., zgodnie z którym: kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Taka też sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie – ilość wymienionych przez powoda cegłel wielokrotnie przekraczała pierwotnie zakładane 49 miejsc (po 3 cegłel), zaś strony nie zawarły odrębnego porozumienia czy też aneksu do umowy. Mając na uwadze, że powód wykonał te prace dla pozwanej (P. P. przyznał, że za część cegłel zamawiający skompensował kary umowne naliczone pozwanej za opóźnienia w wykonaniu prac), Sąd uznał, że kwota odpowiadająca wartości wykonanych przez powoda prac przy wymianie cegłel wyliczona przez biegłego jest powodowi należna na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Ostatnią kwestią sporną pomiędzy stronami była wartość prac wykonanych przez powoda przy tynkowaniu oraz układaniu posadzki w piwnicach Jednostki Wojskowej w C. na podstawie zaakceptowanej przez pozwaną oferty powoda złożonej 11 grudnia 2012 roku w formie e-mail.

Podobnie jak w przypadku prac wykonanych w szpitalu strony nie zgadzały się co do zakresu prac wykonanych przez powoda. D. S. co do zasady twierdził, że wykonał wszystkie prace poza montażem drzwi i malowaniem ścian, a w trakcie oględzin podał, że wykonał 100% prac związanych z ułożeniem posadzki i wykonaniem tynków (oraz demontażem drzwi). Pozwany kwestionował ułożenie przez powoda części posadzki i cokolików oraz wykonanie fugowania, zaś w zastrzeżeniach do opinii biegłego stwierdził, że powód nie wykonywał tynków, a jedynie szpachlował ściany.

Sąd również w tym przypadku nie dysponował materiałem dowodowym, który pozwalałby na ustalenie wartości wykonanych przez powoda prac zgodnie z jego żądaniem. Niewątpliwie przy tym było, że powód nie wykonał wszystkich powierzonych mu prac, a w części piwnicy w ogóle nie podjął pracy. Kierownik budowy M. C. określił zakres wykonanych przez powoda prac (w tej części, w której prace te powód wykonywał) na 80%, wskazując na niewykonanie przez niego malowania, montażu drzwi, instalacji elektrycznej oraz ułożenia części płytek. D. P., który wykonywał część prac w piwnicach Jednostki Wojskowej w C. po rezygnacji powoda również wskazał, że powód nie wykonał wszystkich płytek, (w tym na klatkach schodowych), części z nich nie zafugował, nie zamontował cokolików, a tynków nie wygładził i nie pomalował oraz nie wstawił drzwi. Powyższe znalazło swoje odzwierciedlenie w znajdujących się w aktach sprawy rachunkach D. P. za wykonanie prac poprawkowych oraz położenie płytek w C., jak również w rachunkach M. W. za montaż drzwi. Świadczenie D. P. i M. W. potwierdzili przy tym, że wykonywali w piwnicach budynku Jednostki Wojskowej w C. prace poprawkowe. M. W. – jako osoba niezwiązana z żadną ze stron – opisał wykonywane przez siebie prace (w tej części, w której powód wykonywał zlecenie) jako: malowanie lamperii,

przygotowanie ścian do malowania, częściowe uzupełnienie płytek dodając, że „gdzie trzeba było podocinać, to już nie było. Mało miejsc było, gdzie było zrobione do końca, do ściany” oraz „wcześniej szedł tylko tynk maszynowy”. Mając na uwadze opisane wyżej zeznania Sąd uznał, że powód skuł tynk oraz stare płytki oraz położył nowy tynk, nie wykonując malowania. Niesporne pozostawało również to, że powód nie osadził drzwi i nie pomalował lamperii.

W odniesieniu do zastrzeżeń pozwanej do opinii biegłego, w których wskazywała ona na wykonanie przez powoda jedynie szpachlowania ścian (zamiast tynkowania), wskazać należy, że wykonywanie szpachlowania nie wykluczało położenia tynków przez powoda. Na podstawie zaoferowanego materiału dowodowego nie sposób jednak stwierdzić, w jakiej ilości prace te wykonano ani też określić, czy choćby oszacować rzeczywistą ich ilość.

Sąd nie podzielił również zarzutów strony pozwanej co do braku wykazania przez powoda pewnych robót tj. wykonania tynków. Z zeznań świadka D. P. wynikało, że powód zagruntował, zbił i położył pierwszą warstwę tynku, a pracownicy pozwanej (oraz inni wykonawcy) jedynie gładzili tynki „za powoda”. Świadek W. R. podał, że były wykonywane tynki; świadek M. W. potwierdził zaś wykonanie przez powoda tynku „maszynowego” Wobec nieprzedłożenia przez pozwaną oferty składanej inwestorowi nie sposób było również jedynie na podstawie jej twierdzeń przyjąć, że umówiono się jedynie na szpachlowanie, a nie położenie tynków.

W konsekwencji Sąd uznał, że skoro powód nie wykazał zakresu i rozmiaru wykonanych przez siebie prac (wbrew ciążącemu na nim obowiązku z art. 6 k.c.), a w świetle zeznań świadków oraz rachunków innych wykonawców niewątpliwe było, że powód nie wykonał w całości powierzonych mu prac (brak cokoliczków, montaż drzwi i pozostałe elementy) Sąd przyjął za podstawę rozstrzygnięcia niższą kwotę wskazaną w tabeli biegłego, w której uwzględniono przyznany przez pozwaną procentowy zakres wykonanych przez powoda prac.

Zarzuty pozwanej do opinii biegłego podlegały uwzględnieniu w odniesieniu do korekty rachunkowej pozycji 5 i 8. W pozycjach tych biegły popełnił błąd rachunkowy przy zastosowaniu prawidłowych danych ($582 \times 9,33 = 5430,06$, a nie $5779,26$ zł, zaś $17 \times 59,14 = (\dots),38$, a nie $(\dots),34$). Ponadto, w pozycji 5, w rubryce 7 (wartość robót wg cen IV kwartał 2012), a w konsekwencji i rubryce 11 przyjąć należało kwotę $5.375,76$ zł (zamiast $5721,47$ zł). Podobnie, w pozycji 8 w rubryce 7 i 11 przyjąć należało kwotę $995,33$ zł. Jak wynika bowiem z dołączonej przez biegłego informacji GUS odnośnie wskaźników cen w grudniu 2012) wartość robót wg cen z IV kwartału 2012 różniła się od cen z II kwartału o 1 %. (wartość z rubryki 7 stanowiła kwotę z rubryki 6 pomniejszoną o 1 %)

Wskutek prawidłowego przeliczenia pozycji wskazywanych przez biegłego, ustaloną przez niego wartość prac ustalono na łączną kwotę $64.009,5$ zł netto.

Sąd nie uwzględnił pozostałych zarzutów do opinii skierowanych przez pozwaną. Za przekonujące i prawidłowe uznał wyjaśnienie biegłego, że rynkowa cena jednostkowa robót przy kalkulacji $819m^2$ oraz $582,85m^2$ będzie taka sama.

Wyliczenie zastosowane przez biegłego, z którego wynika, że wartość robót wykonanych przez powoda w JW. w C. – po odjęciu kwoty $11376,25$ zł wynikającej z błędów rachunkowych wyniosła $64.009,50$ zł netto ($78./731,68$ zł brutto) stanowiło punkt wyjściowy do dalszych obliczeń. Przypomnieć należy, że ze względu na wystawienie przez powoda faktur VAT za wykonane prace, w odniesieniu do należnego powodowi wynagrodzenia posługiwano się kwotami brutto.

Wprawdzie w kwestionowanej przez pozwaną fakturze wskazano, że dotyczy ona wynagrodzenia za ułożenie posadzki, jednak z twierdzeń pozwanej oraz materiału dowodowego wynikało, że strony nie umówiły się odrębnie co do wynagrodzenia za wykonanie tynków i posadzek. Powód wystawiał faktury sukcesywnie w ramach postępu prac (prace tynkarskie i posadzkarskie były wykonywane równolegle) i Sąd uznał, że tytuł kolejnych faktur wpisany w fakturze nie odzwierciedlał rzeczywistego zakresu prac, w szczególności, że uprzednio wystawione faktury dotyczyły wyłącznie tynków, a jedynie ta ostatnia posadzek. Z tego też względu Sąd uznał za celowe rozliczenie całościowe prac wykonywanych przez powoda w JW w C.. Po odjęciu od ustalonej wartości wykonanych przez powoda prac w kwocie $78731,68$ zł brutto kwot zapłaconych przez pozwaną tytułem trzech wcześniejszych faktur w łącznej wysokości 69.495

zł brutto (21.525 zł + 15.990 zł + 31.980,00 zł) należne powodowi wynagrodzenie z tytułu wykonanych przez niego prac w Jednostce Wojskowej w C. ustalono na kwotę 9236,65 zł brutto.

Mając na uwadze powyższe, w punkcie I sentencji wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz powoda kwotę 27862,96 zł tytułem prac wykonanych przy remoncie szpitala w C., zaś kwotę 9236,65 zł tytułem wynagrodzenia za prace w piwnicy Jednostki Wojskowej w C., tj. łącznie kwotę 37099,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 czerwca 2014 roku, tj. od dnia wniesienia pozwu (zgodnie z żądaniem pozwu). Rozstrzygnięcie o odsetkach oparto na przepisie art. 481 k.c.

W pozostałym zakresie, wobec nieudźwignięcia ciężaru dowodu, powództwo D. S. zostało oddalone, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

W punkcie III, wobec uwzględnienia powództwa w 16%, na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielono koszty procesu, przy uwzględnieniu, że powód (zwolniony od kosztów sądowych) nie poniósł żadnych kosztów. Mając na uwadze poniesione przez pozwaną koszty procesu w wysokości 7217 zł (7200 zł tytułem zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa), zasądzone od powoda na rzecz pozwanej 84% tych kosztów, tj. kwotę 6062 zł.

Wobec treści art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 z późn. zm.), zgodnie z którym kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu oraz treści art. 83 ust. 2 ustawy nakazującego rozstrzygnięcie w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, w punkcie IV sentencji wyroku nakazano pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 2220 zł tytułem kosztów sądowych, od których powód był zwolniony. D. S. został przez Sąd zwolniony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, na które złożyły się opłata od pozwu w kwocie 11807 zł oraz wynagrodzenie biegłego w wysokości 2068,55 zł (łącznie 13875,55 zł). Wobec przegrania przez pozwaną sprawy w 16%, w takim też stosunku winna ona pokryć koszty sądowe, od których powód był zwolniony (13875,55 zł x 16% = 2220 zł).

Ze względu na to, że Skarb Państwa jedynie tymczasowo poniósł koszty przedmiotowego procesu w łącznej wysokości 13845,55 zł, zaś pozwana stosownie do punktu IV zobowiązana jest do ich poniesienia w 16%, tj. w kwocie 2220 zł, pozostałą część nieuiszczonych dotychczas kosztów sądowych (84%) w wysokości 11655,55 złotych nakazano ściągnąć z zasądzonych od pozwanej na rzecz powoda roszczenia, o czym orzeczono w punkcie V sentencji wyroku.

W punkcie VI natomiast przyznano od Skarbu Państwa pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu koszty zastępstwa procesowego w wysokości ustalonej na podstawie §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 461), powiększonej o stawkę podatku VAT stosownie do §2 ust. 3 rozporządzenia.

9 stycznia 2017 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)